

Luftmiljön i staden, hur planerar vi efter den?

Centralenområdet
Skeppsbron och
Masthuggskajen

SLVF

2025-05-27

Per Osvalds, (SBF)

Nytt direktiv för renare luft i Europa

2024-11-22 *nyhet* EU har antagit ett nytt luftkvalitetsdirektiv med nya normer för luftkvalitet som ska uppfyllas senast 2030. Direktivet innehåller även nya krav på utvärdering av luftkvalitet och hur åtgärdsprogram för att förbättra luftkvalitet ska upprättas. De nya kraven ska vara genomförda i svensk lagstiftning senast den 11 december 2026.

Göteborgs
Stad

PLANSTRUKTUR

LEGEND

- Befintlig byggnad
- Ny byggnad i närlid
- pågående planering
- Skisserad bebyggelse
- ej påbörjad planering
- Skisserad bebyggelse i Gullbergsvass
- Västlänken dragning under mark
- Gata
- Cykelbana
- Gångfartsgata
- Gångbana/Allmän plats
- Plats
- Park
- Kajsbåk
- Utredningsområde Bengård
- Utredningsområde Drottningstorg
- Befintlig och skisserad spårväg
- Järnväg
- Järnvägstation
- Hållplats
- Lantemärken

Centralenområdet

Göteborgs
Stad

Väster om Hisingsbron
Genomförande 2024-2033

Överdäckning Götaleden
Genomförande 2025-2033

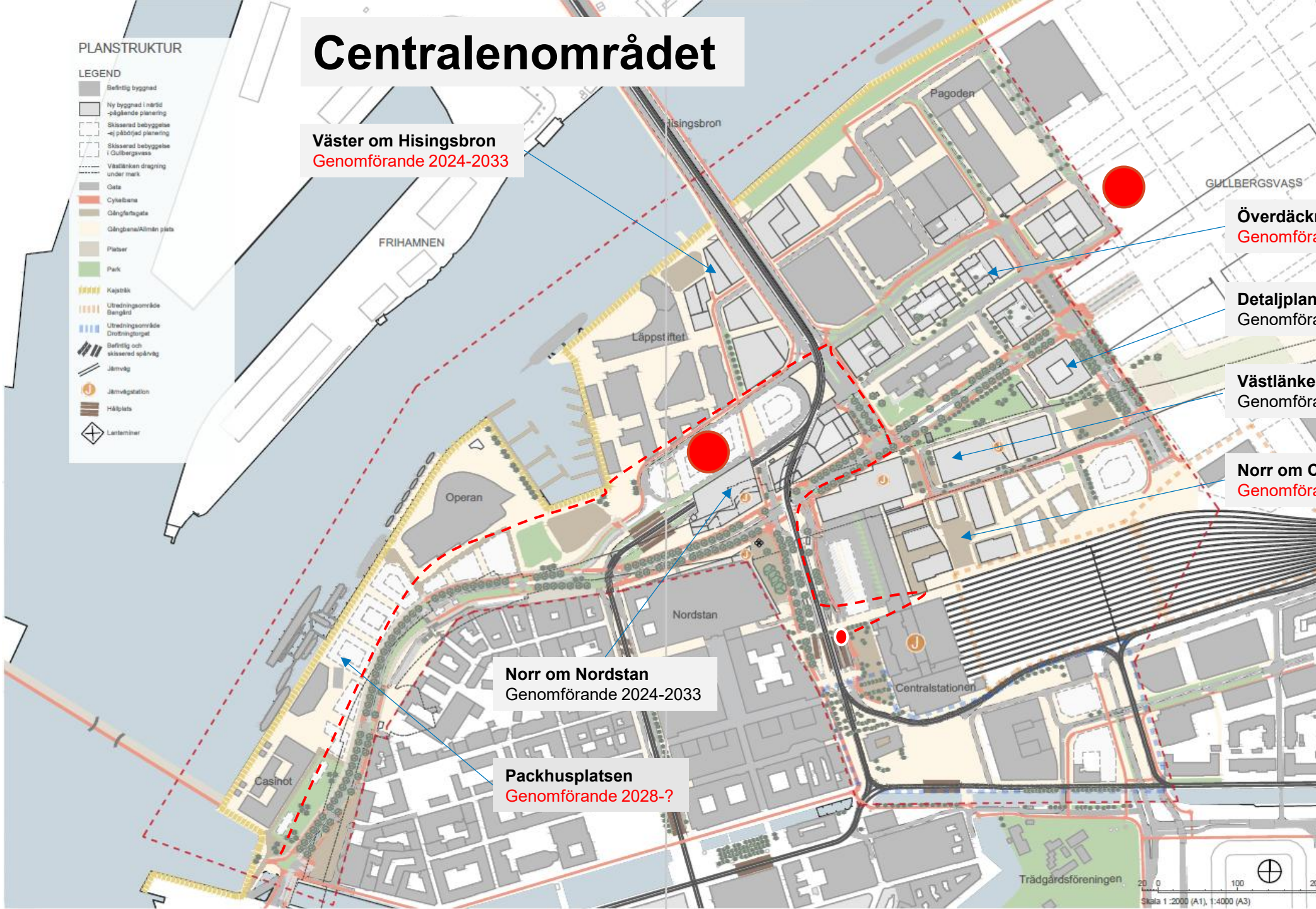
Detaljplan Kämpegatan
Genomförande 2025-2028

Västlänken Stn Centralen
Genomförande 2024-2027

Norr om Centralstationen
Genomförande 2026-2035

Norr om Nordstan
Genomförande 2024-2033

Packhusplatsen
Genomförande 2028-?

Packhusplatsen - Kanaltorget

Göteborgs
Stad

Packhusplatsen och Kanaltoret

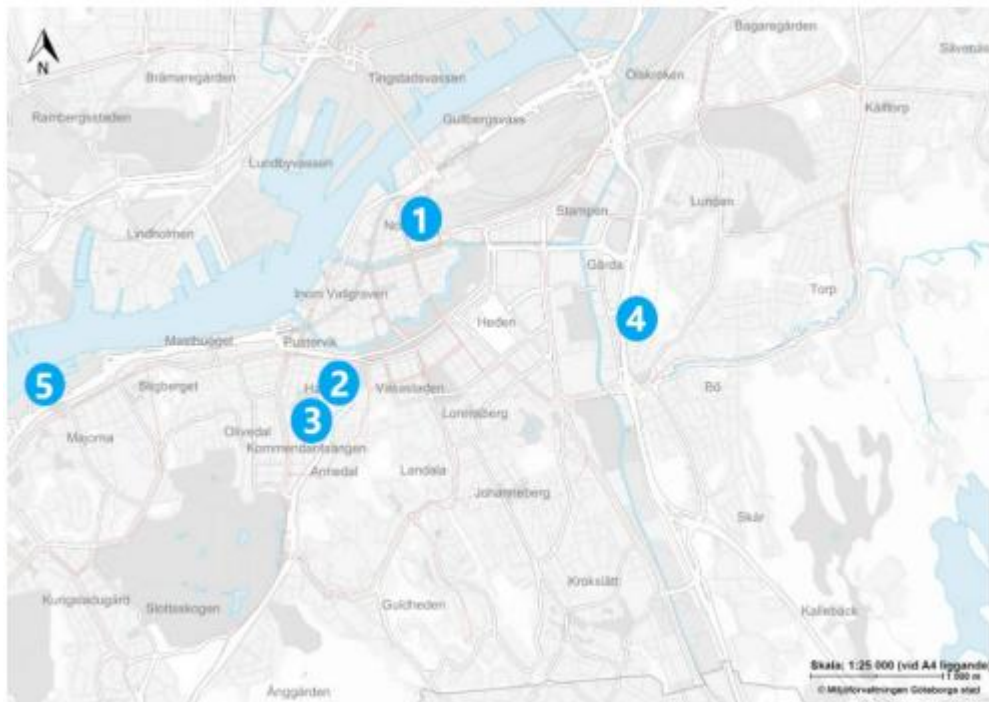
DP FÖR JÄRNVÅGSGATAN M.FL.

LINBANA

LÅNGGATORNA

- **Planerar vi efter framtida luftkvalitetskrav?**

- **Naturvårdsverket** har i uppdrag att ta fram förslag till hur EU-direktivet kan genomföras i svensk lagstiftning, uppdraget ska levereras i slutet av 2025.
- **Direktivets bestämmelser ska införlivas i svensk lagstiftning senast 11 december 2026.**
- Staden **bevakar** frågan och har en kontinuerlig dialog med miljöförvaltningen kring förhållningssätt och riktlinjer. Miljöförvaltningen har en nära dialog med just naturvårdsverket och även andra kommuner.
- Trots att bestämmelserna ska integreras i svensk lag i slutet av 2026 skriver Naturvårdsverket att ”**de befintliga normerna fortsätter att gälla fram till 2030**” ([Nytt direktiv för renare luft i Europa](#)).

Göteborgs Stads åtgärdsplan för partiklar (PM10) 2025–2030

Placering av stationer för mätningar av luftkvalitet i Göteborg år 2022

1) Femman 2) Haga Sprängkullsgatan 3) Haga Övre Husargatan 4) Gårda och 5) Fiskhamnen.

Halterna av PM10 har minskat sedan mitten av 00-talet, men på senare år har den minskande trenden avstannat eller vänt. Under 2022 uppmättes ökningarna vid samtliga tre Göteborgsstationer där det finns långa mätserier att jämföra med.

- Baserat på senaste tidens mätningar och stadens kartläggning är det troligt att **partiklar, snarare än kvävedioxid**, blir det dominerande och dimensionerande problemet.
- Nyligen har även *Miljöförvaltningen*, på uppmaning av Naturvårdsverket tagit fram **ett åtgärdsprogram mot PM10** då nuvarande normer riskerades att överskridas.
- **Åtgärdsplanen innehåller cirka tio** åtgärder som behöver genomföras av: Göteborgs Stads nämnder och styrelser, Trafikverket, Västtrafik och Länsstyrelsen i Västra Götalands län.
- **Genomförs åtgärderna** har miljöförvaltningen gjort bedömningen att normerna kommer **klaras både på kort och lång sikt**.
Åtgärdsprogrammet finns här [Göteborgs Stads åtgärdsplan för partiklar \(PM10\) 2025–2030](#)

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Effekt på kort sikt	Effekt på lång sikt
Å1	Extra upptag av sand och grus från vägar under tidig vår	Stadsmiljönämnden och Trafikverket i samverkan med miljö- och klimatnämnden	**	**
Å2	Utred och bevaka behovet av dammbindning	Miljö- och klimatnämnden i samverkan med Trafikverket och stadsmiljönämnden	-	(**/**)
Å3	Se över dubbdäcksförbudet	Stadsmiljönämnden i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och miljö- och klimatnämnden	-	(**/**/**)
Å4	Ta fram en informationskampanj för minskad dubbdäcksanvändning	Miljö- och klimatnämnden	**/**/**	**/**/**
Å5	Ta fram aktiviteter för att genomföra <i>Göteborgs Stads policy för parkering</i>	Stadsbyggnadsnämnden i samverkan med stadsmiljönämnden	(**/**/**)	(**/**/**)
Å6	Fortsätt genomförandet av åtgärder för att främja cykel och gång	Stadsmiljönämnden i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och andra berörda nämnder och styrelser	**/**/**	**/**/**
Å7	Arbeta med beteendepåverkande åtgärder för att främja hållbart resande	Stadsmiljönämnden och Västtrafik	*	*
Å8	Utveckla metoder och arbetssätt inom Göteborgs Stad för att stärka kompetensen om grönskans positiva effekter på luftkvalitet	Stadsbyggnadsnämnden i samverkan med stadsmiljönämnden och andra berörda nämnder	*	**/**
Å9	Verka för skarpa krav på vägval, hög miljöprestanda och transportoptimering för transporter i kommande tillståndsprövningar samt vid tillsyn av transportintensiva verksamheter.	Länsstyrelsen i Västra Götalands län	*	*

- Tidigt upptag av sand och grus
- Behov av dammbindning
- Dubbdäcksförbud
- Informationskampanjer dubbdäck
- Parkeringspolicyn
- Främja gång- och cykel
- Hållbart resande, beteendepåverkan
- Stärk kompetensen kring grönskans positiva effekter
- Skärpta krav på vägval, miljöprestanda, transporter
- ... med mera

- Även om befintliga normer fortsätter gälla till 2030 bör man i planeringen **börja resonera** kring de nya normerna. - Åtminstone på platser där kommande normer överskrids mycket.
- I planeringen fortsätter arbetet med den **förvaltningsövergripande** riktlinjen för hantering av **luftkvalitet i planeringen**, som bör vara utgångspunkten trots förändrade normer.
- Inriktningen i riktlinjen är att **staden ska förtätas** i enlighet med de styrande planeringsdokumenten men att den ska förtätas på ett sådant sätt att hälsopåverkan från luftföroreningar minimeras samtidigt som gällande lagstiftning följs.

Svar från miljöförvaltningen:

- Direktivet med regler kring mätning, modellering, åtgärdsprogram med mera börjar gälla i slutet av 2026, men de nya gränsvärdena dröjer till 2030.
- Staden som helhet behöver alltså redan 2026 börja jobba för att klara de nya normerna tills 2030. Det skulle kunna innebära att staden behöver ta fram ett nytt åtgärdsprogram om Naturvårdsverket gör den bedömningen.

- För planprocesser verkar det som att det är 2030 som gäller.
- Nuvarande bedömning från Naturvårdsverket är att det inte kan ställas krav på att man ska ta hänsyn till det i planeringen förrän 2030.

-
- Naturvårdverket föreslår att kommunerna ändå ska börja anpassa sig till de nya normerna och överväga att inte bygga där de kommande gränsvärdena överskrids mycket.

Tack!